

Vergaderjaar 2008–2009

31 965 IXA

Wijziging van de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 3

VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 25 juni 2009

De vaste commissie voor Financiën¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 12 juni 2009 voorgelegd. Bij brief van 24 juni 2009 zijn ze door de minister van Financiën beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Blok

De griffier van de commissie,
Berck

¹ Samenstelling:

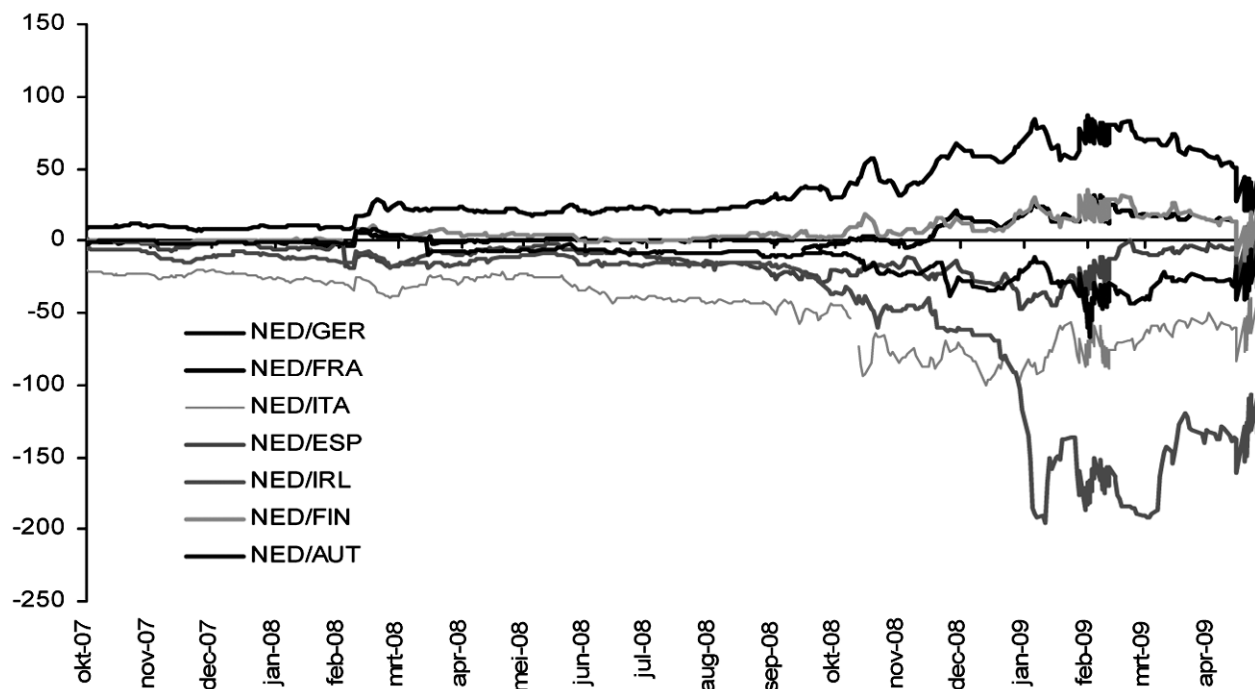
Leden: Van der Vlies (SGP), Blok (VVD), voorzitter, ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, Weekers (VVD), van Haersma Buma (CDA), de Nerée tot Babberich (CDA), Haverkamp (CDA), Dezentjé Hamming-Bluemink (VVD), Omtzigt (CDA), Koşer Kaya (D66), Irrgang (SP), Luijben (SP), Kalma (PvdA), Blanksma-van den Heuvel (CDA), Cramer (CU), van der Burg (VVD), van Dijck (PVV), Spekman (PvdA), Gesthuizen (SP), Ouwehand (PvdD), Tang (PvdA), Vos (PvdA), Bashir (SP), Sap (GL) en Linhard (PvdA).

Plv. leden: Van der Staaij (SGP), Remkes (VVD), Pieper (CDA), Aptroot (VVD), de Vries (CDA), Van Hijum (CDA), Mastwijk (CDA), Elias (VVD), de Pater-van der Meer (CDA), Pechtold (D66), Kant (SP), Ulenbelt (SP), Van der Veen (PvdA), Smilde (CDA), Anker (CU), Nicolai (VVD), de Roon (PVV), Kuiken (PvdA), Karabulut (SP), Thieme (PvdD), Heijnen (PvdA), Roefs (PvdA), Van Gerven (SP), Vendrik (GL) en Smeets (PvdA).

Hoe hebben de spreads van de G20-landen en EU-lidstaten zich afgelopen jaar ontwikkeld en wat zijn de vooruitzichten? Kunt u hierbij de ontwikkeling per maand weergeven? Kunt u hierbij tevens aangeven wat de onderliggende oorzaken zijn van de mutaties in de spreads?

Het antwoord op bovenstaande vraag is beperkt tot de eurozone omdat dat de markt is die voor de Nederlandse financiering het meest relevant is en vergelijkingen van spreads alleen zinvol zijn in één en dezelfde munt. De figuur toont de ontwikkeling van de spread op 10 jaars staatsleningen van enkele EU-lidstaten ten opzichte van Nederland. Een aantal van deze landen behoren tevens tot de G20: Duitsland (GER), Frankrijk (FRA) en Italië (ITA).

Figuur: spreads op 10-jaars staatsleningen in de eurozone

Bron: Credit Suisse.

Tot september 2008 was er sprake van relatief kleine spread tussen de verschillende landen in de eurozone. Sinds het vierde kwartaal van 2008 zijn spreads fors uitgelopen. Het verleden heeft geleerd dat uitspraken over de ontwikkeling van deze spreads met veel onzekerheden omgeven zijn. Rentever schillen in de eurozone worden over het algemeen verklaard door verschillen in kredietrisico en liquiditeit. De verschillen in spreads tussen Duitsland en andere landen laten zien dat liquiditeit in tijden van onzekerheid een belangrijke factor is. Ondanks het feit dat er ook andere landen als Nederland en Frankrijk een AAA rating hebben, prefereren investeerders Duitse staatsleningen. Duitse staatsleningen worden door hun omvang door beleggers als meest liquide leningen gezien. Bovendien kunnen posities in Duitse staatsleningen, anders dan posities in andere eurozone staatsleningen, beter worden gehedged met de Bund future.

2

Hoe groot is de extra financieringsbehoefte voor 2009 die voortkomt uit nieuwe inzichten in het begrotingssaldo? Kunt u aangeven hoe de extra financieringsbehoefte voor 2009 is opgebouwd en deze afzonderlijke aspecten kwantificeren? Welke risico's zijn er verbonden aan de verschillende onderdelen van de extra financieringsbehoefte?

De extra financieringsbehoefte voor 2009 die voortkomt uit nieuwe inzichten in het begrotingssaldo bedraagt € 27,7 mld. De extra financieringsbehoefte wordt bepaald door verslechtering van het kassaldo. De verslechtering van het kassaldo is hoofdzakelijk het gevolg van een verslechtering van het EMU-saldo van 5% BBP (van een positief saldo van 1,2% BBP in de Miljoenennota 2009 tot een tekort van 3,8% BBP in de Voorjaarsnota 2009). Tabel 8 uit de Voorjaarsnota 2009 laat de ontwikkeling van het EMU-saldo zien ten opzichte van de raming in de Miljoenennota 2009. De verslechtering wordt voor een groot deel veroorzaakt door lagere belastingontvangsten (- 3,0% BBP). Daarnaast zijn door de lagere olieprijs de aardgasbaten naar beneden bijgesteld (- 1,1% BBP). Het EMU-saldo lokale overheden is verslechterd (- 0,6% BBP). Tot slot heeft het stimuleringspakket dat in het Aanvullend Beleidsakkoord is afgesproken om de economie op korte termijn gericht te stimuleren een negatief effect op het EMU-saldo (- 0,5% BBP). Tussen het EMU-saldo en het kassaldo zitten verder nog kas-transverschillen.

De extra financieringsbehoefte als gevolg van de tekortontwikkeling wordt in 2009 opgevangen op de geldmarkt. In latere jaren loopt deze via herfinanciering mee in het geheel. Hierbij is sprake van een integrale benadering van schuldmanagement – dat wil zeggen: de financieringsbehoefte wordt in haar totaliteit gedekt, ongeacht herkomst van de financiering.

3

Aan welke partijen worden de (extra) leningen verstrekt?

De opwaartse bijstelling van de raming heeft betrekking op nieuwe deelnemers. Nieuwe deelnemers betreffen vooral onderwijsinstellingen. Over individuele deelnemers doet het Ministerie van Financiën geen mededelingen.

4 en 5

Onder welke voorwaarden worden de rekeningcouranten verstrekt? Kunt u hierbij de looptijd en rentevoet benoemen?

Onder welke voorwaarden worden de deposito's verstrekt? Kunt u hierbij de looptijd en rentevoet benoemen?

Alle deelnemers aan het schatkistbankieren hebben een rekening courant relatie met de Staat.

Rekening courant tegoeden zijn direct beschikbaar en hierover wordt daggeldrente vergoed (EONIA). Een tijdelijke roodstand op de rekening courant is toegestaan.

Daarnaast bestaat voor alle deelnemers de mogelijkheid om tijdelijk overtollige middelen in deposito te plaatsen. Deposito's kunnen worden afgesloten voor een langere periode, variërend van 2 dagen tot 10 jaar. De rentevergoeding is afhankelijk van de looptijd. Voor deposito's met een looptijd korter dan één jaar gelden de bijbehorende interbancaire tarieven (EURIBOR) en bij een looptijd langer dan één jaar wordt het effectief rendement op staatsleningen met corresponderende looptijd vergoed. Alle tarieven zijn te vinden op de website van het Ministerie van Financiën¹.

¹ http://www.minfin.nl/Onderwerpen/Financieel_management_overheid/Schatkistbankieren

Deelname aan het schatkistbankieren is geregeld in de (toelichting op de) Comptabiliteitswet van 2001. Bij deelname moet er sprake zijn van een wettelijke of publieke taak. Een aantal Rechtspersonen met een wettelijke taak is aangewezen verplicht deel te nemen. Daarnaast zijn er categorieën die vrijwillig kunnen deelnemen. Voorbeelden hiervan zijn onderwijsinstellingen en justitiële inrichtingen. Ook zogenaamde derden kunnen (op basis artikel 24 lid 6) vrijwillig deelnemen voorzover zij publieke middelen beheren. Vanwege doelmatigheid dienen deelnemers aan de volgende omvangcriteria te voldoen: minimaal € 15 miljoen publieke inkomsten per jaar of minimaal € 1 miljoen liquide middelen of beleggingen in bezit hebben.

6

Is het voor de partijen die gebruik maken van de deposito's en rekeningcouranten ook mogelijk om dit bij commerciële partijen onder te brengen?

Deelname aan het schatkistbankieren vereist momenteel dat alle publieke middelen integraal in de schatkist worden aangehouden. Publieke middelen mogen in dat geval niet (deels) aangehouden worden bij commerciële banken.

Binnenkort zal dit veranderen. Er wordt gewerkt aan de mogelijkheid om naast integrale deelname ook partiële deelname mogelijk te maken. Instellingen die in aanmerking komen voor vrijwillig schatkistbankieren kunnen dan ook een deel van hun publieke middelen aanhouden in de schatkist via deposito's.